

Aðalfundur Skógræktarfélags Íslands 2014

Skógræktarfélag Íslands hélt 79. aðalfund sinn á Akranesi dagana 15. – 17. ágúst 2014 og mættu vel á annað hundrað fulltrúar skógræktarféлага alls staðar af landinu á fundinn. Skógræktarfélag Akraness, í samstarfi við Skógræktarfélag Skilmannahrepps, var gestgjafi fundarins. Fundarstjórar voru Bjarni O.V. Þóroddsson, Skógræktarfélagi Skilmannahrepps og Laufey B. Hannesdóttir, Skógræktarfélagi Borgarfjarðar, en fundarritarar voru Ólafur Thoroddsen og Sigurður Arnarson, báðir frá Skógræktarfélagi Eyfirðinga.

Föstudagur 15. ágúst

Magnús Gunnarsson, formaður Skógræktarfélags Íslands, setti fundinn og bauð fundarmenn velkomna. Hann fór í stuttu máli yfir starfsemi félagsins á því ári sem liðið er frá síðasta aðalfundi í Garðabæ, helstu verkefni þess og rekstur félagsins. Einnig minntist hann féлага og velunnara skógræktarhreyfingarinnar sem fallið höfðu frá milli funda. Kom Magnús einnig sérstaklega inn á þær breytingar sem orðið hafa á upplýsingatækni og miðlun upplýsinga um skógrækt. Næstur tók til máls Sigurður Ingi Jóhannsson,

umhverfis- og auðlindaráðherra. Kom hann meðal annars inn á mikilvægi skógræktarféлага við landgræðslu og verndum jarðvegs og hvatti skógræktarhreyfinguna til að láta í sér heyrna í tengslum við stefnumótun um landsskipulag, sem væri í vinnslu.

Jens B. Baldursson, formaður Skógræktarfélags Akraness, steig því næst í pontu og bauð fundarmenn velkomna. Sagði hann frá upphafi starfs Skógræktarfélags Akraness og helstu þáttum starfseminnar.

Næstur tók til máls Jón Loftsson skógræktarstjóri og fjallaði hann meðal annars um starf Skógræktar ríkisins, þar á meðal endurkortlagningu birkiskóga, rannsóknir á Mógilsá og vefsja um skóga landsins.

Ólafur Adolfsson, formaður bæjarráðs Akraness, hélt því næst ávarp og fjallaði um hvernig skógrækt kæmi inn á borð bæjarfulltrúa. Einnig sagðist hann hafa gengið í Skógræktarfélag Akraness þá um morguninn og hlaut hann lófatak fundargesta fyrir þá yfirlýsingu.

Að þessum ávörpum loknum fór Magnús Gunnarsson stuttlega yfir starfsskýrslu Skógræktarfélags Íslands, en hún lá frammi á fundinum. Brynjólfur Jónsson, framkvæmdastjóri Skógræktarfélags Íslands,

Fundargestir samankomnir í skóginum í Slögu, ræktunarsvæði Skógræktarfélags Akraness í hlíðum Akrafjalls. Mynd: Einar Gunnarsson

fór því næst yfir reikninga félagsins. Guðbrandur Brynjúlfsson, formaður Landgræðslusjóðs, fór svo yfir skýrslu sjóðsins.

Að því loknu voru fram komnar tillögur til ályktunar kynntar og þeim skipt á milli nefnda. Var Jónatan Garðarsson, Skógræktarfélagi Hafnarfjarðar, skipaður formaður allsherjarnefndar, en Valgerður Auðunsdóttir, Skógræktarfélagi Árnesinga, formaður skógræktarnefndar. Að því loknu hélt Hannibal Hauks-son ferðamálafulltrúi stutta kynningu á Akranesi og var það síðasti dagskrárliður fyrir hádegismat. Eftir hádegisverð fóru svo nefndastörf fram.

Að nefndastörfum loknum flutti Jón Guðmundsson garðyrkjufraeðingur erindi um eplaráekt sína á Akranesi. Einnig sagði Ásmundur Ólafsson leiðsögumaður frá Akranesi. Að því loknu var haldið í vettvangsferð um bæinn og nágrenni á vegum gestgjafanna. Byrjað var á skoðunarferð um Akranesbæ, með viðkomu í garði Jóns Guðmundssonar, en því næst var haldið til Slögu, skógarreits Skógræktarfélags Akraness í hlíðum Akrafjalls. Þar gengu fundargestir um skóginn og Stefán Teitsson, fyrrverandi formaður félagsins, sagði frá ræktun í reitnum. Loks var svo haldið í Garðalund við Akranes, þar sem boðið var upp á grillaðar pylsur og aðra hressingu.

Laugardagur 16. ágúst

Dagskrá laugardagsins hófst með fræðsluerindum. Bjarni O.V. Þóroddsson, formaður Skógræktarfélags Skilmannahrepps og Jens B. Baldursson, formaður Skógræktarfélags Akraness, sögðu frá skógrækt í nútíð og framtíð á Akranesi og í Hvalfjarðarsveit.

Þorsteinn Hannesson, sérfræðingur hjá Elkem, fjallaði um nýtingu viðar í framleiðsluferli Elkem, Þorbergur Hjalti Jónsson fór yfir samstarf Skógræktar ríkisins við Elkem, Halldór Sverrisson sagði frá helstu nýju skaðvöldum í skógi og Else Möller fór yfir hvernig bæta mætti gæði og magn jólatrjáa í ræktun hjá skógræktarfélagunum. Arnheiður Hjörleifsdóttir, varaoddviti í Hvalfjarðarsveit, sagði svo frá sínu sveitarfélagi.

Að loknum hádegisverði var haldið í vettvangsferð um Hvalfjarðarsveit. Byrjað var á að skoða garðinn að Gröf, undir leiðsögn húsráðanda, Jóns Eiríkssonar og Ruthar Hallgrímsdóttur. Að því loknu var haldið að Álfholtsskógi, svæði Skógræktarfélags Skilmannahrepps. Eftir gönguferð um skóginn undir leiðsögn Bjarna O.V. Þóroddssonar söfnuðust fundargestir saman og nutu veitinga og tónlistar í blíðskaparveðri.

Um kvöldið var boðið til hátíðarkvöldverðar í Fjölbautaskóla Vesturlands, er hófst með fordrykk í boði Skógræktarfélags Íslands og sáu gestgjafar fundarins svo um kvöldvöku, undir stjórn Gísla Gíslasonar. Fjórir félagar í Skógræktarfélagum Akraness og Skilmannahrepps voru heiðraðir fyrir störf í þágu skógræktar, þau Bjarni O.V. Þóroddsson, Guðjón Guðmundsson, Stefán Teitsson og Þóra Björk Kristinsdóttir. Einnig voru þeim skógræktarfélagum sem áttu tugaafmæli á árinu færðar árnaðaróskir Skógræktarfélags Íslands. Var fulltrúi frá einu félagi viðstaddur – Páll Ingbór Kristinsson, formaður Skógræktarfélags A-Húnvetninga – og tók hann við skjali og myndarlegri alaska-epliplöntu af því tilefni fyrir hönd síns félags. Þorsteinn Tómasson jurtaerfðafræðingur færði einnig

Bjarni O.V. Þóroddsson, formaður Skógræktarfélags Skilmannahrepps, leiðir göngu um Álholtsskóg. Mynd: RF

gestgjöfunum, Skógræktarfélagum Akraness og Skilmannahrepps, að gjöf plöntubakka með rauðblaða birki, sem hann vinnur nú að því að rækta saman við íslenskt birki. Dagskrá lauk svo með balli fram á nótt.

Sunnudagur 17. ágúst

Hefðbundin aðalfundardagskrá hélt áfram á sunnudag með afgangi reikninga sem voru samþykktir samhljóða. Tölf tillögur að ályktunum voru bornar upp á fundinum, eftir umræður og meðferð í nefndum. Fjórum ályktunum var vísað til stjórnar til frekari úrvinnslu. Samþykktar ályktanir á fundinum voru:

1. ályktun

Aðalfundur Skógræktarfélags Íslands, haldinn á Akranesi 15.-17. ágúst 2014, fagnar nýlegri samþykkt tveggja þingsályktana á hinu háa Alþingi, annars vegar „um eflingu skógræktar sem atvinnuvegar og sameiningu stjórnsýslueininga á sviði skógræktar og landgræðslu“ (211. mál) og hins vegar „um stefnumótandi byggðaáætlun fyrir árin 2014–2017“ (256. mál). Fundurinn væntir þess að samþykkt þeirra leiði

til hagnýtra rannsókna, þróunarstarfs og til eflingar skógræktarstarfs á landsvísu og þess sjái stað í fjárlögum næsta árs.

2. ályktun

Aðalfundur Skógræktarfélags Íslands, haldinn á Akranesi 15.-17. ágúst 2014, fagnar því góða og árangursríka rannsóknastarfi sem unnið var að á árunum 2002-2006 í samstarfi Rannsóknastöðvar skógræktar á Mógilsá, Náttúrufræðistofnunar Íslands og Landbúnaðarháskóla Íslands, undir verkefninu „Skógvist“. Meginmarkmið verkefnisins var að kanna breytingar sem verða á lífríki, kolefnishringrás og jarðvegspáttum mólendis við skógrækt og þegar birkiskógur vex upp. Þær niðurstöður sem hafa fengist með verkefninu hafa verið nýttar af skógræktaraðilum til að skipuleggja skógræktarstarf þannig að neikvæð áhrif verði sem minnst og ávinningur sem mestur fyrir bæði menn og umhverfi. Mikilvægt er að fjármögnun fái stöðugt til áframhaldandi rannsókna og vöktunar á langtíma-áhrifum nýskógræktar á vistkerfi, en því miður hefur niðurskurður á skógræktarrannsóknum og rannsóknasjóðum síðustu árin gert það að verkum

Fundargestir njóta góða veðursins og gróðursins í Álholtsskógi. Vettvangsferðir eru mikilvægur þáttur aðalfunda Skógræktarfélags Íslands, því þar gefst fundargestum bæði tækifæri til að sjá skógarreiti sem þeir hafa oft ekki komið í áður og til að ræða málin við gamla og nýja félagi í skógræktarhreyfingunni. Mynd: RF

Garður Jóns Guðmundssonar á Akranesi skoðaður. Jón er þekktur fyrir eplarákt sína í garðinum, en ótal fjöldi annarra plantna vex þar einnig og mátti sjá margt áhugavert og fallegt þar. Mynd: RF

Vettvangsferð föstudagsins endaði í Garðalundi, þar sem boðið var upp á grillaðar pylsur og runnu þær ljúflega ofan í fundargesti. Mynd: RF

Stefán Teitsson, fyrrverandi formaður Skógræktarfélags Akraness, segir frá ræktun félagsins í Slögu í hlíðum Akrafjalls, en þar er nú að vaxa upp hinn myndarlegasti skógur. Mynd: RF

að slíku rannsóknastarfi hefur lítið verið sinnt frá efnahagshruninu árið 2008. Því beinir fundurinn því til umhverfis- og auðlindaráðuneytis og fjármála- og efnahagsráðuneytis að finna leiðir til þess að fjármagna efldar rannsóknir á vistfræðilegum áhrifum skógræktar, svo vega megi og meta rök með og móti skógrækt á grundvelli vísindalegrar þekkingar.

3. ályktun

Aðalfundur Skógræktarfélags Íslands, haldinn á Akranesi 15.-17. ágúst 2014, tekur undir með ríkisstjórn og atvinnulífi að þörf sé á að fara yfir lög og reglur er lúta að atvinnulífinu í landinu til að auka skilvirkni og gagnsæi. Það á ekki síður við um lagaumhverfi skóga, skógræktar og annarrar landnýtingar sem eru mikilvæg atvinnulífi og lífsafkomu þjóðarinnar.

*Einar Gunnarsson mundar hæðarmælistöng
í Alfholtsskógi, en þar var tækifærið nýtt til að
mæla myndarlegt greni og ósp. Reyndist óspinn
heldur hærri, eða 13,2 m á hæð. Mynd: RF*

Fundargestir skoða sig um í garðinum að Gröf í Hvalfjarðarsveit.
Mynd: RF

Fastur liður á aðalfundi eru fræðsluerindi. Hér segir Else Möller skógræðingur frá ræktun jólatrjáa á Íslandi og hvernig bæta má gæði og magn trjáa í ræktuninni. Mynd: RF

Skógræktarhreyfingin fagnar vilja núverandi stjórnvalda til raunverulegs samráð við hagsmunaaðila og lýsir yfir vilja sínum til að leggja þessu mikilvægu áformum lið.

4. ályktun

Aðalfundur Skógræktarfélags Íslands, haldinn á Akranesi 15.-17. ágúst 2014, vekur athygli íslenskra stjórnvalda á þeirri stefnu sem norsk stjórnvöld hafa markað, að auka bindingu gróðurhúsalofttegunda með aukinni nýskógrækt. Norskir skógar binda nú um 60% þeirra kolefnisígilda sem losna út í andrúmsloftið í formi gróðurhúsalofttegunda þar í landi. Þetta hlutfall vilja Norðmenn auka. Noregur er þekktur fyrir að vera að miklu leyti þakinn skógi en til samanburðar er Ísland þekkt fyrir hið gagnstæða. Auk verkefna heima fyrir vinna Norðmenn með öðrum þjóðum að skógræktarverkefnum, meðal annars í þróunarlöndum. Tækifæri Íslendinga til bindingar kolefnis með skóg-

Fjórir félagar í Skógræktarfélagum Akraness og Skilmannahrepps voru heiðraðir fyrir störf sín í þágu skógræktar og voru það (f.v.) Bjarni O.V. Þóroddsson, Guðjón Guðmundsson, Þóra Björk Kristinsdóttir og Stefán Teitsson. Færði Magnús Gunnarsson, formaður Skógræktarfélags Íslands, þeim viðurkenningarskjal og blómvönd. Mynd: Hrefna Einarsdóttir

rækt eru margföld á við tækifæri Norðmanna. Hér er mikið hentugt land til reiðu og ekkert því til fyrirstöðu að hefjast handa með litlum fyrirvara.

5. ályktun

Aðalfundur Skógræktarfélags Íslands haldinn á Akranesi dagana 15.-17. ágúst 2014 ályktar. Senn eru liðin 80 ár frá friðun Bæjarstaðaskógar. Skógræktarfélag Íslands og Skógrækt ríkisins tóku þá höndum saman við bændur í Skaftafelli og safnað var fjármunum til að girða skóginn af fyrir búfjárbætur. Litlu mátti muna að Bæjarstaðatorfan sem skógurinn óx á yrði uppblæstri að bráð og hlyti sömu örlög og 95% skógarþekjunnar frá landnámi. Við beitarfriðun og uppgræðslu sköpuðust skilyrði fyrir sjálfsáningu Bæjarstaðaskógar utan skógarins en grasgefinn skógarbotn gaf ekki færi á slíku innan hins aldurhagna skógar. Bæjarstaðaskógur hefur lengi verið aðaluppspretta þess erfðaefnis ilmbjarkar sem notað hefur verið í skógrækt og vaxa birkiskógar af Bæjarstaðauppruna nú um allt land. Lagt er til að sögu þessari verði gerð góð skil í tilefni þess að 80 ár eru liðin frá friðun Bæjarstaðaskógar.

6. ályktun

Aðalfundur Skógræktarfélags Íslands, haldinn á Akranesi 15.-17. ágúst 2014, leggur til að unnið verði að samstilltu átaki opinberra aðila og skógræktarféлага í að nýta lúpínubreiður til skógræktar, bæði í þéttbýli og víðsvegar um land. Jafnframt beinir fundurinn þeim tilmælum til samráðsnefndar um Landgræðsluskógaverkefnið að aukin áhersla verði á ræktun landgræðsluskóga í lúpínubreiðum.

Nýkosin stjórn og varastjórn Skógræktarfélag Íslands. F.v. Páll Ingbór Kristinsson, Laufey B. Hannesdóttir, Sigríður Heiðmundsdóttir, Guðbrandur Brynjúlfsson, Sigrún Stefánsdóttir, Magnús Gunnarsson, Puriður Yngvadóttir, Kristinn H. Þorsteinsson og Ádalsteinn Sigurgeirsson. Á myndina vantar Sigríði Júlíu Brynleifsdóttur, sem var fjarverandi. Mynd: RF

7. ályktun

Aðalfundur Skógræktarfélag Íslands, haldinn á Akranesi 15.-17. ágúst 2014, fagnar nýjum samningi við Umhverfis- og auðlindaráðuneyti um fjárstuðning til Landgræðsluskógaverkefnisins. Jafnframt hvetur fundurinn þá fjölmörgu sem að verkefninu standa og þá ekki síst skógræktar- og sveitarfélög að efla það enn frekar og nema ný lönd sem verða útivistarsvæði framtíðarinnar. Koma þau til með að veita byggðinni skjól og aukin lífsgæði eins og fjölmörg dæmi af árangri verkefnisins sanna.

8. ályktun

Aðalfundur Skógræktarfélag Íslands, haldinn á Akranesi 15.-17. ágúst 2014, harmar hvernig komið er fyrir rannsóknnum og þróun á nýtingu belgjurta og annarra plantna sem binda nitur með hjálp örvera. Slíkar plöntur eru tilvaldar sem hjálparplöntur til landgræðslu, landgræðsluskógræktar og annarrar skógræktar. Fundurinn skorar á þær opinberu stofnanir er málið varðar að hefja og halda áfram rannsóknum á þessum plöntum nú þegar og sinna þeim plöntusöfnum sem til eru í landinu.

Kosningar

Gísli Eiríksson, Sigrún Stefánsdóttir og Magnús Gunnarsson áttu að ganga úr stjórn Skógræktarfélag

Íslands. Magnús gaf áfram kost á sér sem formaður og var endurkjörinn einróma. Sigrún gaf einnig áfram kost á sér til áframhaldandi stjórnasetu, en Gísli gekk úr stjórn. Stungið var upp á Sigríði Júlíu Brynleifsdóttur, sem sat í varastjórn, í stað Gísla. Engin önnur tillaga kom og voru því Sigrún og Sigríður Júlía kosnar einróma í stjórn félagsins. Aðrir varamenn, Sigríður Heiðmundsdóttir og Kristinn H. Þorsteinsson gáfu áfram kost á sér, en í stað Sigríðar Júlíu var stungið upp á Laufeyju B. Hannesdóttur og Gísla Tryggvasyni. Gengið var til kosninga um varastjórn og voru Sigríður, Kristinn og Laufey kosin. Félagslegir skoðunarmenn voru endurkjörnir einróma þeir Halldór Halldórsson og Árni Þórólfsson og Kjartan Ólafsson og Sigríður Elefsen til vara.

Lok fundar

Sigrún Stefánsdóttir, formaður Skógræktarfélag Eyfirðinga, bauð fundargesti velkomna til aðalfundar á Akureyri 14. -16. ágúst 2015.

Þá steig Magnús Gunnarsson, formaður Skógræktarfélag Íslands, í pontu og þakkaði öllum sem komu að fundinum með einum eða öðrum hætti og sleit honum síðan formlega.

Höfundur: RAGNHILDUR FREYSTEINSDÓTTIR